

EXCURSIE VAN DE NEDERLANDSCHE BOSCH-
BOUWVEREENIGING NAAR DE PICUS FABRIEK
TE EINDHOVEN EN BEPLANTINGEN VAN POPU-
LIEREN DER GEMEENTE ST-OEDENRODE

door

A. M. E. PAPENHUYZEN.

In aansluiting op de den vorigen avond gehouden voordrachten *) werd op 29 Mei eerst een bezoek gebracht aan de Picus fabriek, onder leiding van de heeren von der Nahmer en van Sandick.

Van de opslagplaats, waar vooral de groote voorraad zware Okoumé-stammen de aandacht trok, ging de rondgang langs de stoominrichting naar de schilmachines. Op de grootste machine worden de vooraf ontschorste, gestoomde en op maat gezaagde stamstukken eerst afgerond en daarna op een kleinere verder „afgerold,” waarbij de afgedraaide plaat direct weer op rol wordt gebracht. Met behulp van snijmachines worden deze rollen in lengten verdeeld, waarbij gelijktijdig strooken minderwaardig hout afzonderlijk worden gehouden. Een gedeelte van dit laatste hout, alsmede verkorte stukken worden op vernuftige wijze tot binnenplaat verwerkt, waarbij vooral door de z.g. staafjesvulling het rendement hoog wordt opgevoerd. Het samenstellen van deze platen, de lijming van platen in multiplexconstructie, als ook het afwerken met schraapmachines e.d. kon, dank zij deskundige voorlichting, eveneens goed worden gevolgd. Ook het vervaardigen van sigarenkistjes, waarbij het hout nog menige machinale bewerking moet ondergaan, bleek een interessant bedrijf. Tenslotte werd nog een kort bezoek gebracht aan de toonkamer, waar het gezelschap een keur van Picus fabrikaten kon bewonderen.

Van een korte onderbreking, waarin o.m. het aangeboden kopje koffie in de fabriek zich goed liet smaken, maakte de Voorzitter gebruik om voor ontvangst en rondleiding te bedanken. Daarna werd de excursie, waaraan ook de H.H. von der Nahmer en van Sandick deelnamen, voortgezet. Allereerst werd nu gereden naar het kruispunt

*) Een samenvatting van de voordracht van den heer Ir. von der Nahmer is opgenomen op blz. 263 e.v. De voordracht van den heer Dr. Houtzagers zal in het Augustus-nummer verschijnen. Red.

van den Rijksweg Eindhoven-Boxtel met den weg Best-St-Oedenrode, waar Dr. Houtzagers gelegenheid had nog eens te wijzen op de verschillen tusschen *Populus marilandica*, *P. serotina* en *P. angulata*. Ook de twee laatstgenoemde soorten verdienen door hun goede eigenschappen zeer zeker volle aandacht en het is dan ook verklaarbaar, dat de vraag werd gesteld waarom in dit populierencentrum de z.g. „stander” (*P. marilandica*) verreweg overheerschend is. Schrijver dezes, tot wiens ambtsgebied deze streek behoort, en die inmiddels de leiding der excursie had overgenomen, meende dat het om na te noemen redenen voorshands onjuist zou zijn om zonder voorafgaand nader onderzoek hier de „stander” op groote schaal door *P. serotina* of *P. angulata* e.d. te vervangen. In de eerste plaats groeit de *P. marilandica* zeker niet minder snel dan de *P. serotina* en wordt tot dusverre door koopers bij voorkeur hout van de „stander” gevraagd. Die voorkeur schijnt o.m. verband te houden met de weinige kernhoutvorming. Voorts zijn er aanwijzingen die het vermoeden wettigen, dat zowel *P. serotina* als *P. angulata* in hoogere mate vatbaar zijn voor aantasting door de zwam *Dothichiza populea*. De eerder, met de aanvankelijk ook veel belovende „z.g. Heeswijksche witte”, opgedane slechte ervaringen en de daarbij geleden groote schade, manen tevens tot voorzichtigheid.

In den middag voegden zich de Wethouder en Secretaris van St-Oedenrode bij het gezelschap, waarna nabij het kasteel Henkeshage een populieren-aanplant der gemeente St-Oedenrode werd bezocht. Deze beplanting is in 1933 in werkverschaffing aangelegd. Na een ongeveer 90 cm diepe grondbewerking, waarbij stijve lagen werden gebroken en het terrein gelijktijdig op rabatten werd gelegd, volgde beplanting met driejarige bewortelde heesters (meerendeels *P. marilandica*; omtrek plm. 13 cm), op onderlingen afstand van ongeveer 8 × 8 m, terwijl tweejarige els als vulhout werd gebezigd, die in het afgelopen seizoen werd afgezet. De populieren hebben nu een omtrek van 45 cm en meer. De enkele *P. serotina*, die in dit perceel tusschen de *P. marilandica* worden aangetroffen, bleken te zijn aangetast door *Dothichiza*, waaraan in 1933 ook zooveel populierenheesters, vooral z.g. „zwarte” (*serotina*) en *P. angulata* te gronde zijn gegaan. In 1933 was de aantasting dusdanig, dat bij rondschrijven van den Plantenziektenkundigen dienst deze gevaarlijke zwamziekte ter kennis werd gebracht van belanghebbende kweekers en telers van populieren.

Met het oog op het groote belang, dat ook deze streek bij een gezond populierenbedrijf heeft, is destijds aan verschillende instanties materiaal verstrekt, en op wetenschappelijk onderzoek aangedrongen. Het enthousiasme, waarmede o.m. door phytopathologen zieke takken en stamstukjes wer-

den verzameld, wekt vertrouwen, dat ook aan deze populieren-ziekte de noodige aandacht zal worden geschonken!

Aan de goed verzorgde koffietafel te St-Oedenrode, uitte de Voorzitter zijn bewondering voor de wijze waarop deze gemeente een zoo omvangrijk populierenbezit tot stand heeft gebracht, tevens dankzeggend voor de geboden gelegenheid hiervan een en ander te kunnen zien. Nadat nog de Secretaris namens de gemeente St-Oedenrode het woord had gevoerd, werd naar het populierencomplex in „de Scheeken” gereden. Ook hier naast een gezonde cultuur van *P. marilandica* (aanleg 1931/32) een even oude cultuur van waarschijnlijk *P. serotina*, die weer door meergenoemde zwam was aange-tast. Volle belangstelling trok vervolgens een opstand van halfwassen *P. angulata*, die door de mooie rechte stammen wel zeer gunstig afstak bij aangrenzende even oude en oudere opstanden van *P. marilandica*. Wethouder A r t s, die met dit bedrijf door en door vertrouwd is, uitte hier de practische bedenking, dat in opstanden de dikte-aanwas van *P. angulata* snel vermindert.

Ofschoon *P. angulata*, vooral voor wegbepantingen, m.i. veel voor de toekomst belooft, blijft het niettemin raadzaam deze soort vooraf o.m. ook op vatbaarheid voor *Dothichiza* te onderzoeken, alvorens aanplant op groote schaal ware aan te bevelen.

Prof. Jeswiet gaf vervolgens nog een uiteenzetting over het typische karakter van den bodem en den plantengroei in deze populierenstreek en legde in verband daarmee de nadruk er op aanplant van populieren als gebruiksboom tot de rijke en niet zure gronden, met frisch en voldoende hoogstaand grondwater, te beperken. Nadat in de gemeente-kweekerij nog stekmateriaal was bezichtigd, werd de excursie besloten met een bezoek aan een bedrijfje waar klompen in handwerk worden vervaardigd. Het hanteeren van het verschillende gereedschap, dat ieder stadium van bewerking vereischt, werd met belangstelling gevolgd, temeer omdat hier nog veel op 't oog moet worden gewerkt.

Al met al een geslaagde excursie vol afwisseling, die het gezelschap tevens volop gelegenheid bood om van het mooie en typische Brabantsche landschap in deze omgeving te genieten.